

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 469/2025-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Ssk/84/2024 z 30. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva nasledujúci stav veci:

3. Sťažovateľ bol samostatne zárobkovo činnou osobou (ďalej aj „SZČO“). K 31. decembru 2016 ukončil podnikateľskú činnosť vo všetkých predmetoch podnikania. Sociálna poisťovňa, pobočka Prešov oznámila sťažovateľovi listom z 3. januára 2017, že 30. decembra 2016 na základe toho, že od 31. decembra 2016 mu zaniká oprávnenie na výkon alebo na prevádzkovanie činnosti uvedenej v § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom postení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“), mu zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnej osoby. Tiež uviedla, že sťažovateľovi „*uvedené oznamuje na základe jej dostupných údajov*“. Súčasne oznámila, že v prípade, ak sťažovateľ naďalej vlastní oprávnenie na vykonávanie činnosti uvedenej v § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3 zákona č. 461/2003 Z. z., ktoré je platné alebo pozastavené „*aj po dátume zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo*

činnnej osoby“, ktoré mu bolo oznámené, žiada ho, aby uvedenú skutočnosť preukázal. V prípade, že tak sťažovateľ neurobí, poistenie sa považuje za zaniknuté podľa oznámenia, ak sociálna poisťovňa dodatočne nezistí opak.

4. Listom z 20. januára 2017 sociálna poisťovňa oznámila sťažovateľovi, že podľa § 145 zákona č. 461/2003 Z. z. mu na účet poukázala poistné na sociálne poistenie 8,80 eur.

5. Oznámením zo 6. februára 2023 sociálna poisťovňa sťažovateľa vyzvala, aby sa ustanovil do sociálnej poisťovne vo veci „došetrenia oprávnenia - licencie na nákladnú dopravu“, pretože bolo zistené, že od 25. decembra 2012 do 25. decembra 2022 mal aktívnu licenciu na nákladnú dopravu, ktorá nahrádza oprávnenie na podnikanie. Z tohto dôvodu nemalo sťažovateľovi zaniknúť sociálne poistenie z dôvodu ukončenia živnostenského oprávnenia.

6. Následne sociálna poisťovňa vydala oznámenia o zmene vymeriavacieho základu povinne nemocensky poistenej a povinne starobne poistenej SZČO a výšky odvodovej povinnosti. Listom z 22. februára 2023 sociálna poisťovňa sťažovateľovi oznámila, že mu 30. júna 2018 zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné starobné poistenie samostatne zárobkovo činnnej osoby, keďže za kalendárny rok 2017 jeho príjem z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu. V tom istom oznámení je uvedené, že sociálna poisťovňa eviduje dlh sťažovateľa vo výške 17 890,96 eur. V ďalšom liste sociálna poisťovňa oznámila sťažovateľovi, že jej list z 3. januára 2017 má sťažovateľ považovať za bezpredmetný.

7. Rozhodnutím sp. zn. 700-2710226723-GC04/2023 zo 17. apríla 2023 sociálna poisťovňa predpísala sťažovateľovi poistné za obdobie január 2017 až jún 2018 v celkovej výške 17 882,16 eur. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie.

8. Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodla o odvolaní sťažovateľa rozhodnutím sp. zn. 26604-2/2023-BA zo 4. júla 2023, ktorým zmenila prvostupňové rozhodnutie tak, že vypustila text „... 150a zákona v znení neskorších predpisov“, v ostatnej časti napadnuté rozhodnutie potvrdila.

9. Sťažovateľ podal na Správnom súde v Košiciach správnu žalobu proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredia, ktoré navrhoval zrušiť spolu s prvostupňovým rozhodnutím. Sťažovateľ namietal formálne nedostatky napadnutého rozhodnutia, ako aj nezákonnosť oboch rozhodnutí.

10. Správny súd rozsudkom sp. zn. 13Sas/3/2023 z 24. apríla 2024 správnu žalobu sťažovateľa zamietol so záverom, že pokiaľ ide o formálne nedostatky napadnutých rozhodnutí, táto námietka neobstojí, pretože ak sťažovateľ namietol, že výrok ukladajúci mu povinnosť je neurčitý a nezrozumiteľný, táto námietka nie je dôvodná, pretože neoddeliteľnou súčasťou (prvostupňového) rozhodnutia bola príloha, ktorá bola sťažovateľovi doručená spolu s rozhodnutím a bola nezameniteľným spôsobom označená číslom rozhodnutia, variabilným symbolom a názvom odvádzateľa a spĺňa podmienku určitosti. Správny súd uviedol, že neuvedenie pečiatky a podpisu zodpovednej osoby nepredstavuje taký zásah, aby bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť.

11. Ani namietaný nesprávny úradný postup nepovažoval správny súd za opodstatnený, keďže sociálna poisťovňa adresovala sťažovateľovi oznámenie z 3. januára 2017 „na základe dostupných údajov“, pričom sťažovateľ mal povinnosť preukázať, že naďalej vlastní oprávnenie na vykonávanie činnosti uvedenej v § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3 zákona č. 461/2003 Z. z. Sťažovateľ bol tiež požiadaný, aby sa dostavil na sociálnu poisťovňu vo veci „došetrenia oprávnenia“, čo neurobil.

12. Správny súd poukázal na to, že sťažovateľ bol povinný podľa § 227 ods. 2 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. preukázať skutočnosti rozhodujúce pre vznik, trvanie, prerušenie a zánik sociálneho poistenia, pričom túto oznamovaciu povinnosť si nesplnil, a preto nie je možné orgánu verejnej správy vyčítať nesprávny úradný postup.

13. Správny súd skonštatoval, že skutočnosť, že sťažovateľ „*dňa 31.12.2016 ukončil podnikateľskú činnosť vo všetkých predmetoch podnikania uvedených na dokladoch o živnostenskom oprávnení nemá vplyv na jeho právne postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby na účely sociálneho poistenia, pretože až do 25. 12. 2022 bol oprávnený vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť na základe povolenia na výkon povolania prevádzkovateľa cestnej dopravy*“.

14. Sťažovateľ podal proti rozsudku správneho súdu kasačnú sťažnosť, v ktorej namietal nedostatok odôvodnenia, keďže správny súd sa nevysporiadal s jeho námietkami vzťahujúcimi sa na nesprávny úradný postup sociálnej poisťovne, ktoré sa neobmedzovalo len na oznámenie o zániku poistenia z 3. januára 2017, ale na vrátenie poistného a neoznamovanie výšky vymeriavacieho základu v relevantnom období.

15. Najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa zamietol s konštatovaním, že žalovaná posúdila vec správne a jej rozhodnutie je zákonné a právne posúdenie preskúmvanej veci správnym súdom považoval tiež za správne a súladné so zákonom.

16. Vo vzťahu k námietke vzťahujúcej sa na nesprávny úradný postup sociálnej poisťovne najvyšší správny súd len skonštatoval, že aj po 31. decembri 2016 mal sťažovateľ oprávnenie na podnikanie, licenciu na nákladnú dopravu, „*ktorá nahrádza oprávnenie na podnikanie*“, preto bol povinný za dotknuté obdobie odvádzať poistné.

17. Najvyšší správny súd sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia správneho súdu, pokiaľ ide o nedostatok náležitostí rozhodnutí sociálnej poisťovne, zdôraznil, že sociálnej poisťovni zákon neukladá vyhotovovať prílohu k rozhodnutiu, a pokiaľ tak robí, „*len precizuje dlžné sumy poistného tak, aby bolo sťažovateľovi zrejmé z čoho dlžná suma pozostáva*“.

18. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa smerujúcim proti nesprávnemu úradnému postupu sociálnej poisťovne (oznámenie z 3. januára 2017, vrátenie poistného, neoznamovanie vymeriavacieho základu) najvyšší správny súd odkázal na § 226 ods. 1 písm. m) bod 2 zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého je Sociálna poisťovňa povinná SZČO písomne oznámiť zánik povinného poistenia, a to 20 dní od jeho zániku, pričom takto konala na základe dostupných údajov (najvyšší správny súd dodáva, že z výpisu zo živnostenského registra). Najvyšší správny súd uzavrel, že sťažovateľ si musel byť vedomý toho, že má aktívne oprávnenie na podnikanie.

19. Následne najvyšší správny súd odkázal na to, že sťažovateľ nepodal námietky proti oznámeniu z 22. februára 2023, hoci bol o tom poučený, pričom povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce pre vznik, trvanie, prerušenie a zánik sociálneho poistenia zaťažuje sťažovateľa.

II.

Argumentácia sťažovateľa

20. V predmetnej veci bolo nesporné, že sťažovateľ ukončil podnikateľskú činnosť vo všetkých predmetoch podnikania uvedených v živnostenskom oprávnení k 31. decembru 2016. Nebolo sporné ani to, že sťažovateľ nevykonával v súvislosti so zánikom živnostenského oprávnenia

akýkoľvek úkon voči sociálnej poisťovni, ktorým by oznamoval zánik svojho povinného poistenia. Tiež bolo nesporné, že sociálna poisťovňa vyhotovila oznámenie z 3. januára 2017, ktorým sťažovateľovi výslovne oznámila zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia k 30. decembru 2016, odkazujúc na § 226 ods. 1 písm. o) zákona č. 461/2003 Z. z.

21. Podľa § 226 ods. 1 písm. o) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom k 3. januáru 2017 sociálna poisťovňa je povinná písomne oznámiť samostatne zárobkovo činnnej osobe vznik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, vymeriavací základ na platenie poistného, výšku poistného na nemocenské poistenie, výšku poistného na starobné poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, výšku poistného na invalidné poistenie a výšku poistného do rezervného fondu solidarity, dátum splatnosti poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a údaje týkajúce sa úhrady poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, určených na základe údajov vedených v informačnom systéme Sociálnej poisťovne, a to do 20 dní od vzniku povinného poistenia.

22. Najvyšší správny súd skonštatoval, že sociálna poisťovňa bola povinná oznámiť sťažovateľovi zánik povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia do dvadsiatich dní od zániku povinného poistenia, a to na základe § 226 ods. 1 písm. m) bodu 2 zákona č. 461/2003 Z. z. V čase vydania oznámenia z 3. januára 2017 však § 226 ods. 1 písm. m) zákona č. 461/2003 Z. z. znel, že sociálna poisťovňa je povinná zverejňovať na svojom webovom sídle priemerné mesačné sumy dôchodkových dávok na účely § 82 platné k 30. júnu kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku, do 31. augusta kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku.

23. Text ustanovenia § 226 ods. 1 písm. m) zákona č. 431/2003 Z. z. v znení, na ktoré odkazuje najvyšší správny súd a z ktorého vyplýva povinnosť sociálnej poisťovne oznámiť samostatne zárobkovo činnnej osobe zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia do dvadsiatich dní od zániku poistenia, bol do zákona č. 461/2003 Z. z. zavedený s účinnosťou od 1. júna 2022. Takéto posúdenie najvyššieho správneho súdu, z ktorého vyvodzuje zákonnosť postupu sociálnej poisťovne na základe v čase jeho realizácie neexistujúcej právnej úpravy, je podľa sťažovateľa krajne arbitrárne.

24. Je zřejmé, že oznámenie z 3. januára 2017 bolo celkom svojvoľným aktom sociálnej poisťovne, ktorým bez zákonného dôvodu informovala sťažovateľa o údajnom zániku jeho povinného poistenia. Je potrebné zdôrazniť, že sociálna poisťovňa výslovne odkazuje, že sťažovateľovi na základe toho, že od 31. decembra 2016 mu zaniká oprávnenie na výkon alebo na prevádzkovanie činnosti uvedenej v § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3 zákona č. 461/2003 Z. z., zaniká povinné poistenie.

25. Podľa § 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. zárobková činnosť podľa tohto zákona je činnosť vyplývajúca z právneho vzťahu, ktorý zakladá dosahovanie príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu. Toto ustanovenie odkazuje na § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov. Zo žiadneho z týchto ustanovení nevyplýva, že by odkazovali na samostatnú zárobkovú činnosť vykonávanú na základe živnostenského oprávnenia.

26. Sťažovateľ bol teda adresátom písomnosti, v ktorej sociálna poisťovňa nespochybnila zánik povinného poistenia sťažovateľa. Z predmetného oznámenia sťažovateľ nemal možnosť zistiť, ktoré údaje sú dostupnými údajmi pre sociálnu poisťovňu, a ani správne súdy nevysvetlili, z akého dôvodu mal predpokladať, že dostupnými údajmi sú len údaje zo živnostenského registra.

27. Sťažovateľ sa v konaní pred správnymi súdmi bránil tým, že povinnosť platiť poistné by nevznikla, nebyť nesprávneho úradného postupu sociálnej poisťovne. Sťažovateľ nemal v úmysle po 31. decembri 2016 vykonávať žiadnu samostatnú zárobkovú činnosť a ani ju nevykonával. Za týchto okolností neexistoval dôvod, aby v prípade neexistencie oznámenia o zániku poistného nevykonával úkony smerujúce k zániku oprávnenia na prevádzkovanie nákladnej dopravy, čím by si privodil zánik povinného poistenia.

28. Sťažovateľ je rovnako presvedčený, že pokiaľ verejnoprávna inštitúcia vykoná proti účastníkovi systému sociálneho poistenia úkon, ktorého obsahom je informácia pre účastníka, že mu zaniklo povinné poistenie, a následne sa týmto spôsobom voči účastníkovi správa, nie je možné vyvodiť zodpovednosť za takýto postup, ktorý sa ukáže neskôr ako nesprávny, na ťarchu účastníka systému sociálneho poistenia.

29. Sťažovateľ považuje za potrebné zdôrazniť, že správnym súdom, ako aj najvyšším správnym súdom zmienená skutočnosť, že sa neustanovil na výzvu sociálnej poisťovne na „došetrenie“ situácie, nemá na posúdenie zákonnosti postupu sociálnej poisťovne vplyv.

30. Napadnuté rozhodnutie neposkytuje sťažovateľovi odpovede na ním nastolené otázky, ktoré mu mohli privodiť priaznivejšie rozhodnutie tým, že najvyšší správny súd rozhodol o kasačnej sťažnosti sťažovateľa, aplikujúc na jeho vec právny predpis, ktorý v relevantnom čase neexistoval, a napokon tým, že neuplatnil princípy zakotvené v Správnom súdnom poriadku, predovšetkým princíp zákonnosti a ochrany základných ľudských práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

31. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy) rozsudkom najvyššieho správneho súdu, ktorým zamietol kasačnú sťažnosť sťažovateľa smerujúcu proti rozsudku správneho súdu, ktorým bola žaloba sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredia o predpísaní dlžného poistného zamietnutá.

32. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu patrí do obsahu práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) taktiež právo na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako je napr. právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá.

33. Úlohou správneho súdnictva nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať, či pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali rozhodné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy [III. ÚS 502/2015 (ZNaU 69/2015), III. ÚS 277/2022, I. ÚS 203/2023].

34. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

35. Rozsudok najvyššieho správneho súdu, ktorý konal a rozhodoval ako súd kasačný, nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozsudkom správneho súdu a rozhodnutiami správnych orgánov, ktoré mu predchádzali.

36. Podstatou námietok sťažovateľa je nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ktoré neposkytuje odpovede na sťažovateľom vznesené námietky v kasačnej sťažnosti predovšetkým vo vzťahu k posúdeniu nesprávneho úradného postupu sociálnej poisťovne, ktorá v oznámení z 3. januára 2017 nesprávne a v rozpore so zákonom informovala sťažovateľa o zániku jeho sociálneho poistenia ako SZČO, čo potvrdila aj svojím nasledujúcim postupom, keď sťažovateľovi vrátila časť poistného a ďalej mu neoznamovala ani výšku vymeriavacieho základu. Týmto postupom uviedla sťažovateľa do omylu, že mu poistenie zaniklo, pričom vykonal všetky úkony potrebné k jeho zániku, a preto sťažovateľ následne nepožiadaval aj o odňatie licencie na nákladnú dopravu, ktorá ho oprávňovala na podnikateľskú činnosť a ktorá zanikla až 25. decembra 2022. Sťažovateľ namieta, že sociálna poisťovňa oznámenie o zániku poistenia sťažovateľovi zaslala bez zákonného podkladu a rovnako najvyšší správny súd v napadnutom rozhodnutí odvodil túto povinnosť sociálnej poisťovne z ustanovenia zákona č. 461/2003 Z. z., ktoré nebolo v rozhodnom čase účinné, ale účinnosť nadobudlo až od 1. júna 2022.

37. Namietaná aplikácia neúčinného právneho predpisu najvyšším správnym súdom v súvislosti s potrebou sociálnej poisťovne oznamovať samostatne zárobkovo činnnej osobe zánik povinného poistenia nepredstavuje podľa názoru ústavného súdu pochybenie takej intenzity zo strany najvyššieho správneho súdu (a ani sociálnej poisťovne), ktoré by v kontexte výsledkovej spravodlivosti zakladalo dôvod na vyslovenie porušenia v sťažnosti označených práv sťažovateľa, keďže samotné oznámenie nemá faktický dopad na povinnosť platiť poistné podľa zákona č. 461/2003 Z. z. Ústavný súd vzal na zreteľ predovšetkým okolnosť, že existencia oprávnenia na podnikateľskú činnosť v podobe platnej licencie na prevádzkovanie nákladnej dopravy v relevantnom období nebola sporná, a teda nebolo sporné ani pokračovanie povinnosti sťažovateľa platiť v danom období poistné na nemocenské a dôchodkové poistenie. Významne relevantná je okolnosť, že sťažovateľ mal možnosť už v konaní pred sociálnou poisťovňou namietat jej nesprávny úradný postup v súvislosti s doručeným oznámením sociálnej poisťovne z 22. februára 2023 (o existencii dlhu na poistnom a trvaní povinného sociálneho poistenia SZČO až do 30. júna 2018), čo nevyužil. Rovnako nevyužil ani možnosť dostaviť sa na prešetrenie okolností svojej podnikateľskej činnosti (bod 56 rozsudku správneho súdu). Uvedené pochybenie preto nič nemení na skutočnosti, že sťažovateľova povinnosť platiť poistné na nemocenské a dôchodkové poistenie trvala aj v roku 2017 a polovici roka 2018 *ex lege*, čo napokon ani sťažovateľ nespochybňuje. Ďalší postup sociálnej poisťovne spočívajúci vo vrátení časti poistného a nezasielaní výšky vymeriavacieho základu je len dôsledkom jej predchádzajúceho posúdenia, že poistenie sťažovateľa

zaniklo, čo sťažovateľ prvýkrát spochybnil až v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu sociálnej poisťovne, ktorým mu bolo predpísané poistné.

38. Pokiaľ sťažovateľ svoju nečinnosť v podobe nezrušenia licencie na nákladnú dopravu oprávňujúceho ho vykonávať podnikateľskú činnosť počas ďalších šiestich rokov (do 25. decembra 2022) odvodzuje od oznámenia z 3. januára 2017 o zániku jeho poistenia, ústavný súd konštatuje, že faktom zostáva existencia tohto oznámenia, i keď v relevantnom období povinnosť sociálnej poisťovni oznamovať zánik sociálneho poistenia SZČO v tom čase platný a účinný právny predpis neukladal. Sťažovateľ nemôže opomínať, že v prvom rade zákon č. 461/2003 Z. z. ukladá povinnosti samostatne zárobkovo činnéj osobe, ktorá je povinná preukázať skutočnosti rozhodujúce pre vznik, trvanie, prerušenie a zánik sociálneho poistenia, čo sťažovateľ neučinil (bod 57 rozsudku správneho súdu). Sporné oznámenie sociálnej poisťovne okrem toho obsahovalo aj iné podstatné skutočnosti (okrem informácie o zániku poistenia), predovšetkým výzvu adresovanú sťažovateľovi, aby preukázal oprávnenie na vykonávanie podnikateľskej činnosti, ak ho vlastní, na čo sťažovateľ nereagoval napriek tomu, že v rozhodnom čase disponoval licenciou na prevádzkovanie nákladnej dopravy (bod 38 rozsudku najvyššieho správneho súdu). Sťažovateľ sa preto nemôže bez ďalšieho brániť tvrdením, že uveril oznámeniu, pokiaľ mu boli zrejmé skutočnosti, ktoré preukazovali jeho neúplnosť/nesprávnosť. Argumentáciu sťažovateľa týkajúcu sa nedostatočnej špecifikácie „dostupných údajov“, na ktoré sa v oznámení z 3. januára 2017 sociálna poisťovňa odvolávala, preto nemožno hodnotiť inak ako špekulatívnu, bez reálnej nádeje na úspech.

39. Možno dodať, že podľa kritického oznámenia bolo označeným právnym dôvodom jeho zaslania ustanovenie § 226 písm. o) zákona č. 461/2003 Z. z., ktoré v predmetnom čase upravovalo povinnosť sociálnej poisťovne písomne oznámiť samostatne zárobkovo činnéj osobe vznik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, od čoho sociálna poisťovňa odvodila aj oznamovanie zániku takého poistenia, teda údaj v priamej vecnej nadväznosti (čomu nasvedčuje aj diferencované precizovanie v ďalšom legislatívnom vývoji). Oznámenie na predtlačí zároveň dokumentuje, že išlo o stabilný postup sociálnej poisťovne voči poistencom, pričom bez ohľadu na to nie je poskytnutie informácie tohto typu excesívnym výkonom jej pôsobnosti. Vo finálnom účinku obsahu odovzdanej informácie má relevantnú výpovednú hodnotu údaj v závere oznámenia, a to že sociálne poistenie sa považuje za zaniknuté, ak sociálna poisťovňa nezistí opak.

40. Ústavný súd z napadnutého rozsudku zistil, že najvyšší správny súd námietky sťažovateľa smerujúce k samotnej podstate – nesúhlasu sťažovateľa s uloženou povinnosťou zaplatiť dlžné poistné na nemocenskom a dôchodkovom poistení SZČO správne vyhodnotil ako nedôvodné v kontexte posúdenia zákonných podmienok týkajúcich sa samotného vzniku, trvania, zániku povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia SZČO. Vysporiadal sa s námietkou formálnych nedostatkov napadnutého správneho rozhodnutia, ako aj nesprávnym úradným postupom sociálnej poisťovne (body 34 až 38 odôvodnenia rozsudku najvyššieho správneho súdu).

41. Podľa názoru ústavného súdu napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vychádzajúcich a nadväzujúcich na prvoinštančné konanie pred správnym súdom, pričom jeho závery nie sú svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho správneho súdu nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého

rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

42. Ústavný súd tak dospel pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti aj s poukazom na vymedzené špecifiká správneho súdnictva (bod 33 tohto uznesenia) k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu a obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti (ktorá neprekročila rámec bežnej polemiky na úrovni zákona a skutkového stavu) na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o jeho porušení. Preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

43. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu